

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Digitální učební materiál

Číslo projektu	CZ.1.07/1.5.00/34.0802
Název projektu	Zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Číslo a název šablony klíčové aktivity	III/2 – Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Příjemce podpory	Gymnázium, Jevíčko, A. K. Vitáka 452

Název DUMu	Žánry literatury faktu
Název dokumentu	VY_32_INOVACE_03_20
Pořadí DUMu v sadě	20
Vedoucí skupiny/sady	Mgr. Jana Sedláčková
Datum vytvoření	26. 5. 2013
Jméno autora	Mgr. Jaromír Baranok
e-mailový kontakt na autora	baranok@seznam.cz
Ročník studia	1. ročník
Předmět nebo tematická oblast	český jazyk a literatura
Výstižný popis způsobu využití materiálu ve výuce	Pracovní list s ukázkami žánrů literatury faktu. Inovace: využití ICT, mediální technika.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Žánry literatury faktu

1. Určete žánr ukázky, doložte své tvrzení na textu.

a)

Ve čtvrtek ráno, to jest 2. dne Dubna, vyjel jsem ve jméno boží se panem Heřmanem Černínem a jedním služebníkem, všickni tři na koních, z Bystřice. O polednách přijeli jsme do Nových Kostelů, německy Neu-Kirchen, a tu se začíná dolejší Bavorská země aneb dolejší Bavorsko, kdežto poobědovavše dojeli jsme na noc do města Kauby. Na ráno podávající se dále do země Bavorské, jeli jsme skrz některá pěkná a veselá města, jako Straubingen, při řece Dunaji ležící, léta páně 1208, od knížete Ludvíka Bavorského vystavené; potom skrze Landshut.

Leží pak Landshut při řece Isr, latině Isera řečené, větší díl jeho na rovině, něco pak při vrchu vystaveno jest, na němž velmi ozdobný a nákladný zámek knížete Bavorského stojí. Za tím zámkem jest velmi pěkná a rozkošná zahrada, v níž všelijaká cizí a divná koření, kvítí a byliny, mistrovští labyrintové, obrazy a sochy, mnohé stromové a zvláště ze všelijakého ovoce nákladní plotové a hradby se spatřují; neb tu někdy na větším díle kníže Bavorské obyčej mívá se zdržovati.

V městě stojí velmi vysoká věž, na kterouž jsme až do kranclů neb pavláčky vylezli. Chtějí tomu, žeby se nad tuto v Landshutu, Vídeňskou a Štraspurkskou vyšších a nákladnějších věží ve vsi Říši nenacházelo. A však jednékaždé z těch jiná vlastní obzvláštnost nad druhou se pokládá, totiž že se Vídeňská za nejpevnější, Štraspurkská za nejpěknější a Landshutská za nejvyšší drží. (...)

HARANT, Kryštof. *Cesta z Království Českého do Benátek, odtud do země Svaté, země Judské a dále do Egypta, a potom na horu Oreb, Sinai a Sv. Kateřiny v Pusté Arábii* [online]. 1854, 10. června 2009 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: <http://texty.citanka.cz/harant/toc.html>

b)

A tak přišedše do Čech jsme nenalezli ani otce, ani matky, ani bratra, ani sestru, ani nikoho známého. Také řeč českou jsme úplně zapomněli, již však jsme se znova naučili, takže jsme jí mluvili i rozuměli jako každý jiný Čech. Z boží milosti pak jsme znali psáti i mluvit nejen česky, ale i francouzsky, italsky, německy a latinsky, a to tak, že jedním jazykem jako druhým jsme dovedli čísti, psáti i mluvit.

Toho času otec náš odejel do hrabství lucemburského pro válku, kterou vedl proti vévodovi brabantskému se svými spojenci: biskupem lutyšským, markrabětem jülišským, hrabětem gelderským a mnohými jinými, i odevzdal nám vladařství v Čechách na dobu své nepřítomnosti.

Království toto jsme našli tak zpustošené, že jsme nenašli ani jediného hradu, který by nebyl zastaven se všemi příslušnými statky královskými, takže jsme neměli kde jinde bydleti, leč v domech městských jako jiný měšťan.

evropský
sociální
fond v ČR

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Hrad pražský byl opuštěn, pobořen a zničen, neboť od doby krále Přemysla II. ležel v sutinách. Na tom místě jsme dali vystavěti nový a krásný palác s velikým nákladem, jak jej dnes možno spatřiti kolemjdoucím. Toho času poslali jsme pro svou manželku, jež dotud byla v Lucemburku. Ta přišedši měla po roce dceru prvorozenou, jménem Markétu.

Karel IV. *Vita Caroli*. In: <http://fenomen2012.blogspot.cz/> [online]. 2012 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: <http://fenomen2012.blogspot.cz/2012/12/vita-caroli-zivot-karluv-ukazka.html>

c)

Středa 8. července 1942

Ve tři hodiny (Hello zrovna odešel a chtěl se později vrátit) někdo zazvonil u dveří. Já nic neslyšela, protože jsem ležela líně na sluníčku v lehátku na verandě a četla. Za chvíli se objevila v kuchyňských dveřích Margot, celá vyplašená. „Tátovi přišlo předvolání od SS,“ šeptala. „Máti už běžela k panu van Daanovi.“ (Van Daan je dobrý známý a společník otcovy firmy.)

Strašně jsem se vyděsila. Předvolání! Každý ví, co to znamená. Viděla jsem v duchu koncentrační tábor a osamělé vězeňské cely... A tam máme nechat odvléct otce? „On samozřejmě nepůjde,“ prohlásila Margot, když jsme seděly v pokoji a čekaly na matku. „Máti se šla k van Daanovým zeptat, jestli se můžeme přestěhovat do našeho úkrytu už zítra. Van Daanovi jdou s námi. Bude nás tedy celkem sedm.“

Ticho. Nemohly jsme dál mluvit, pomyšlení na otce, který, nic zlého netuše, je na návštěvě v židovském starobinci, čekání na matku, horko, napětí... To všechno nás ochromovalo.

ANNE, Frank. Deník. In: MIROSLAV, Drápal a Jacobsenová MICHAELA. *Frank, Anne: Deník* [online]. 2005 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Clanek/18005>

d)

„Vznikly totiž na společné téma ze stejného popudu, ale nevěděli jsme jeden o druhém. Toho roku blížilo se výročí Boženy Němcové, uplynulo 120 let od jejího narození. Ruda Jílovský, po odchodu Fürthově šéf firmy František Borový, objevil v trezoru nakladatelství složku asi s dvaceti kolorovanými kresbami k Babičce od Petra Billingera a navrhl mi, abych k nim napsal verše, že knihu vydá k výročí. Do této práce se mi nechtělo. Jeho návrh jsem tedy nepřijal, ale nabídl jsem mu, že o Němcové napíši delší báseň. Ochtově souhlasil a týmiž kresbami se obrátil na Halase. Tam se opakovalo přesně totéž. Halas se uvolil, že napíše cyklus básní o Boženě Němcové. O svém slibu jsme s Halasem nemluvili, vzpomínajíc na pověru, že o uměleckých plánech se nemá hovořit předčasně, protože obvykle se pak nepodaří. Jílovský také mlčel a řekli jsme si to, až měl šéf na stole oba rukopisy, a dali jsme se do smíchu. Nešlo tedy o soutěž, jak kdesi napsali.“

evropský
sociální
fond v ČR

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

e)

Mistr Jan Hus, v naději slúha Boží, všem věrným Čechóm, jenž Pána Boha milují a budú milovati, žádost svú vzkazuje, aby Pán Buoh dal jim v svej milosti přebývati i skonati a v radosti nebeskej na věky přebývati. Amen.

Věrní a Bohu milí páni a panie, bohatí i chudí! Prosím vás a napomínám, abyste Pána Boha milovali, jeho slovo velebili a rádi slyšeli a plnili. Prosím vás, aby pravdu Boží, kterouž sem vám z Božieho zákona a řečí svatých psal a kázal, abyste drželi; prosím také, ačby kto ode mne slyšal na kázání neb súkromě co proti pravdě Božie, aneb ačbych kde psal (jenž úfám Bohu toho nenie), aby toho nadržal. Prosím také, ačby kto vídal mé lehké obyčeje v mluvení neb v skutciech, aby se jich nadržal, ale aby za mě Boha prosil, aby mi Buoh ráčil odpustiti. Prosím, aby kněžie dobrých obyčejóv milovali a velebili, a je ctili, a zvlášče, jenž pracují v slově Božím. Prosím, aby se varovali lstivých lidí a zvlášče kněží nehodných, o nichž die spasitel, že jsú v rúše ovčiem a uvnitř vlci hltaví. Prosím, aby svej chudině milostivě činili a pravě jie zpravovali.

(...)

Také prosím vás, abyste se milovali, dobrých násilím tlačiti nedali a pravdy každému přáli. Dán list pondělí v noci před svatým Vítem, po dobrém angelu.

HUS, Jan. List 77. Veškerému národu českému. In: *Dopisy mistra JAN HUSA* [online]. 2003 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: http://cb.cz/praha2/husovy_listy_e.htm

f)

Za války - 23. prosince 1915 - se Fleming oženil. Když se po dovolené vrátil do Boulogne a po určité době promluvil o "své ženě", nebrali ho přátelé vážně. Nedovedli si představit Flema ženatého. Vyžadovali po něm fotografie paní Flemové; dal si jednu poslat, ale vědeckým duchům se tento důkaz zdál nedostačující a čekali až do konce války, než této překvapivé zvěsti uvěřili. Fleming se skutečně oženil se Sarah Marion McElroyovou, vrchní sestrou, která vedla soukromou kliniku v srdci Londýna. Tato klinika jí patřila; měla četné pacienty z řad aristokracie, kteří jí zůstávali už navždy věrní.

MAUROIS, André. *Život sira Alexandra Fleminga*. 2. vyd. Praha: Odeon, 1981, s. 75.

Přestože teď byl Fleming už zralý muž, Wright se vůči němu v novém ústavu dále choval jako viktoriánský otec: "Ten mladý Fleming dělá dobrou práci," řekl jednou blahosklonně nějakému návštěvníkovi. V roce 1928 byl Fleming jmenován profesorem bakteriologie na Londýnské univerzitě. V ústavě se však dále stanovily platy zcela podle Wrightovy libovůle. Hlavním finančním zdrojem ústavu byla výroba a prodej vakcín.

MAUROIS, André. *Život sira Alexandra Fleminga*. 2. vyd. Praha: Odeon, 1981, s. 114.

evropský
sociální
fond v ČR

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

g)

Tak minutku od Eliščiny třídy, kudy jezdí do Stromovky auta, fiakry, tramvaje, ekvipáže a drožky, odbočuje z Klimentské ulice Novomlýnská. Není to dopravní ulice. Tvoří čtyři ostré rohy a vrací se nazpět ke Klimentské ulici. Tady už není vidět ani promenádu, ani luxusní vozy. Oživuje ji jen několik chodců. Zato večer se tu shromažďují hloučky lidí čekajících na okamžik, kdy se otevřou vrata domu číslo 11, na němž je napsáno velkými černými písmeny "Útulna".

Několik jich sedí na zídce zábradlí, které oplocuje úzký parčík kolem Klimentského kostela, jiní sedí na schodech u zadního chrámového vchodu. Někteří stojí před hospodou v Klimentské ulici a další jsou opřeni o domy v Novo-mlýnské. Jsou mezi nimi také ženy. Hlídkují tu dva strážníci.

(...)

Tak mě tedy pustili. "Nový!" zavolal na dalšího zřízence, který stál na druhé straně vchodu a vedl protokol. Přidružil jsem se k ostatním, kteří se tlačili na chodbě. Zaměstnanec Útulny se obrátil nyní k těm, kteří čekali venku. "Je tu ještě někdo, kdo tu nespal dvě noci?" Žádná odpověď. "Dobrou noc, velevážení." S tímto ironickým pozdravem zavřel jim před nosem vrata a na padesát lidí musí přespát v kanálech a na mokřém trávníku...

Jeden zaměstnanec Útulny se postaví na první stupeň to čitých schodů a nařizuje:

"Očistit boty, rozepnout košile a kalhoty, po dvou nastoupit!"

S hlukem se provedl rozkaz a z prvního patra se ozval druhý:

"První dva nahoru!"

Asi za minutu: "Další dva nahoru." A tak dále. Nahoře každého důkladně prohlédli, jestli nemá hmyz. Tu a tam je slyšet shora láteření a protesty a nato sešel vždycky jeden zase dolů: našli u něho, co hledali... Dveře se otevřely a pária byl propuštěn.

Nahoře v místnosti si všichni zuli boty a každý si vzal pár tvrdých kožených pantoflí, které stály na železných kamnech. Když jsem si natáhl bačkory, sedl jsem si při tom na postel. To byla chyba, neboť zřízenec, který náhodou vešel do pokoje, se na mě obořil, jestli prý si myslím, že jsem ve špitále, a vynadal mi všiváků, ačkoli právě předtím měla prohlídka přece zcela negativní výsledek.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Řešení

a)

Cestopis - „žánrové označení pro dílo literatury dokumentární, publicistické nebo umělecké, jehož tématem je **popis nebo vylíčení autorovy cesty do cizích zemí nebo krajin** a které obsahuje záznamy anebo postřehy o jejich zvláštnostech geografických, národopisných, kulturních, sociálních, apod.“¹

Ve čtvrtek ráno, to jest 2. dne Dubna, vyjel jsem ve jméno boží se panem Heřmanem Černínem a jedním služebníkem, všickni tři na koních, z Bystřice. **O polednách přijeli jsme do Nových Kostelů, německy Neu-Kirchen, a tu se začíná dolejší Bavorská země aneb dolejší Bavy, kdežto poobědovavše dojeli jsme na noc do města Kauby. Na ráno podávajíce se dále do země Bavorské, jeli jsme skrz některá pěkná a veselá města, jako Straubingen, při řece Dunaji ležící, léta páně 1208, od knížete Ludvíka Bavorského vystavené; potom skrze Landshut.**

Leží pak Landshut při řece Isr, latině Isera řečené, větší díl jeho na rovině, něco pak při vrchu vystaveno jest, na němž velmi ozdobný a nákladný zámek knížete Bavorského stojí. Za tím zámekem jest velmi pěkná a rozkošná zahrada, v níž všelijaká cizí a divná koření, kvítí a byliny, mistrovští labyrintové, obrazy a sochy, mnohé stromové a zvláště ze všelijakého ovoce nákladní plotové a hradby se spatřují; neb tu někdy na větším díle kníže Bavorské obyčej mívál se zdržovati.

V městě stojí velmi vysoká věž, na kterouž jsme až do kranclů neb pavláčky vylezli. Chtějí tomu, žeby se nad tuto v Landshutu, Vídeňskou a Štraspurkskou vyšších a nákladnějších věží ve vší Říši nenacházelo. A však jednékaždé z těch jiná vlastní obzvláštnost nad druhou se pokládá, totiž že se Vídeňská za nejpevnější, Štraspurkská za nejpeknější a Landshutská za nejvyšší drží. (...)

HARANT, Kryštof. *Cesta z Království Českého do Benátek, odtud do země Svaté, země Judské a dále do Egypta, a potom na horu Oreb, Sinai a Sv. Kateřiny v Pusté Arábii* [online]. 1854, 10. června 2009 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: <http://texty.citanka.cz/harant/toc.html>

b)

„Autobiografie (z řec. autos =sám; bios = život; grafein = psáti) - vlastní životopis, tj. písemné vylíčení závažných úseků nebo stránek. A. mívají různé podoby od jednoduchého řazení vnějších událostí přes věcné podání pamětihodných událostí (např. římské commentarii) až k **celistvému literárnímu zachycení životních osudů autora vylíčením a komentováním klíčových událostí, zážitků a prožitků.**“²

¹ *Slovník literární teorie*. Praha: Československý spisovatel, 1977, s. 54.

² *Slovník literární teorie*. Praha: Československý spisovatel, 1977, s. 34-35.

evropský
sociální
fond v ČR

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

A tak přišedše do Čech jsme nenalezli ani otce, ani matky, ani bratra, ani sestru, ani nikoho známého. Také řeč českou jsme úplně zapomněli, již však jsme se znova naučili, takže jsme jí mluvili i rozuměli jako každý jiný Čech. Z boží milosti pak jsme znali psát i mluvit nejen česky, ale i francouzsky, italsky, německy a latinsky, a to tak, že jedním jazykem jako druhým jsme dovedli čísti, psát i mluvit.

Toho času otec náš odejel do hrabství lucemburského pro válku, kterou vedl proti vévodovi brabantskému se svými spojenci: biskupem lutyšským, markrabětem jülišským, hrabětem gelderským a mnohými jinými, i odevzdal nám vladařství v Čechách na dobu své nepřítomnosti. Království toto jsme našli tak zpustošené, že jsme nenašli ani jediného hradu, který by nebyl zastaven se všemi příslušnými statky královskými, takže jsme neměli kde jinde bydlet, leč v domech městských jako jiný měšťan.

Hrad pražský byl opuštěn, pobořen a zničen, neboť od doby krále Přemysla II. ležel v sutinách. Na tom místě jsme dali vystavět nový a krásný palác s velikým nákladem, jak jej dnes možno spatřit kolemjdoucím. Toho času poslali jsme pro svou manželku, jež dotud byla v Lucemburku. Ta přišedši měla po roce dceru prvorozenou, jménem Markétu.

Karel IV. *Vita Caroli*. In: <http://fenomen2012.blogspot.cz/> [online]. 2012 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: <http://fenomen2012.blogspot.cz/2012/12/vita-caroli-zivot-karluv-ukazka.html>

c)

„Deník - forma denních či chronologicky řazených záznamů převážně autobiografického obsahu, jimiž autor zachycuje události života osobního i společenského, a dále údaje nejrozmanitější povahy: filozofické, literární, náboženské aj. Obsahová náplň tak budí dojem nenuceného výběru a jejím typickým znakem bývá bezprostřednost podání.“³

Středa 8. července 1942

Ve tři hodiny (Hello zrovna odešel a chtěl se později vrátit) někdo zazvonil u dveří. Já nic neslyšela, protože jsem ležela líně na sluníčku v lehátku na verandě a četla. Za chvíli se objevila v kuchyňských dveřích Margot, celá vyplašená. „Tátovi přišlo předvolání od SS,“ šeptala. „Máti už běžela k panu van Daanovi.“ (Van Daan je dobrý známý a společník otcovy firmy.)

Strašně jsem se vyděsila. Předvolání! Každý ví, co to znamená. Viděla jsem v duchu koncentrační tábor a osamělé vězeňské cely... A tam máme nechat odvléct otce? „On samozřejmě nepůjde,“ prohlásila Margot, když jsme seděly v pokoji a čekaly na matku. „Máti se šla k van Daanovým

³ *Slovník literární teorie*. Praha: Československý spisovatel, 1977, s. 70.

evropský
sociální
fond v ČR

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

zeptat, jestli se můžeme přestěhovat do našeho úkrytu už zítra. Van Daanovi jdou s námi. Bude nás tedy celkem sedm.“

Ticho. Nemohly jsme dál mluvit, pomyšlení na otce, který, nic zlého netuše, je na návštěvě v židovském starobinci, čekání na matku, horko, napětí... To všechno nás ochromovalo.

FRANK, Anne. Deník. In: MIROSLAV, Drápal a Jacobsenová MICHAELA. *Frank, Anne: Deník* [online]. 2005 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Clanek/18005>

d)

„Paměti - též memoáry (z franc. *mémoire* = paměť, památka) - písemně zaznamenané životopisné vzpomínky určité osobnosti na prožité události, minulé zážitky a setkání s různými významnými nebo jinak zajímavými lidmi; jako literární útvar stojí paměti na rozhraní mezi literaturou věcnou a uměleckou.“⁴

„Vznikly totiž na společné téma ze stejného popudu, ale nevěděli jsme jeden o druhém. Toho roku blížilo se výročí Boženy Němcové, uplynulo 120 let od jejího narození. Ruda Jílovský, po odchodu Fürthově šéf firmy František Borový, objevil v trezoru nakladatelství složku asi s dvaceti kolorovanými kresbami k Babičce od Petra Billingera a navrhl mi, abych k nim napsal verše, že knihu vydá k výročí. Do této práce se mi nechtělo. Jeho návrh jsem tedy nepřijal, ale nabídl jsem mu, že o Němcové napíši delší báseň. Ochtově souhlasil a týmiž kresbami se obrátil na Halase. Tam se opakovalo přesně totéž. Halas se uvolil, že napíše cyklus básní o Boženě Němcové. O svém slibu jsme s Halasem nemluvili, vzpomínající na pověru, že o uměleckých plánech se nemá hovořit předčasně, protože obvykle se pak nepodaří. Jílovský také mlčel a řekli jsme si to, až měl šéf na stole oba rukopisy, a dali jsme se do smíchu. Nešlo tedy o soutěž, jak kdesi napsali.“

SEIFERT, Jaroslav.

. Vyd. 3., 1. přepracované

, 1993, s. 466-467. ISBN 80-20203-69-9.

e)

„Dopis - též list – písemné sdělení, výzva nebo dotaz, text určený obvykle jednotlivému adresátovi, kterého pisatel (odesílatel), na konci dopisu podepsaný, alespoň v záhlaví oslovuje. Pisatelem i adresátem může být soukromá osoba, skupina osob nebo instituce.“⁵

Mistr Jan Hus, v naději slúha Boží, všem věrným Čechóm, jenž Pána Boha milují a budú milovati, žádost svú vzkazuje, aby Pán Buoh dal jim v svej milosti přebývati i skonati a v radosti nebeskej na věky přebývati. Amen.

Věrní a Bohu milí páni a panie, bohatí i chudí! Prosím vás a napomínám, abyste Pána Boha milovali, jeho slovo velebili a rádi slyšeli a plnili. Prosím vás, aby pravdu Boží, kterouž sem vám z

⁴ *Slovník literární teorie*. Praha: Československý spisovatel, 1977, s. 264.

⁵ *Slovník literární teorie*. Praha: Československý spisovatel, 1977, s. 80-81.

evropský
sociální
fond v ČR

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Božieho zákona a řečí svatých psal a kázal, abyste drželi; prosím také, ačby kto ode mne slyšal na kázání neb súkromě co proti pravdě Božie, aneb ačbych kde psal (jenž úfám Bohu toho nenie), aby toho nadržal. Prosím také, ačby kto vídal mé lehké obyčeje v mluvení neb v skutciech, aby se jich nadržal, ale aby za mě Boha prosil, aby mi Buoh ráčil odpustiti. Prosím, aby kněžie dobrých obyčejóv milovali a velebili, a je ctili, a zvlášče, jenž pracují v slově Božím. Prosím, aby se varovali lstivých lidí a zvlášče kněží nehodných, o nichž die spasitel, že jsú v rúše ovčiem a uvnitř vlci hltaví. Prosím, aby svej chudině milostivě činili a pravě jie zpravovali.

(...)

Také prosím vás, abyste se milovali, dobrých násilím tlačiti nedali a pravdy každému přáli. Dán list pondělí v noci před svatým Vítem, po dobrém angelu.

HUS, Jan. List 77. Veškerému národu českému. In: *Dopisy mistra JAN HUSA* [online]. 2003 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: http://cb.cz/praha2/husovy_listy_e.htm

f)

„Biografie - z řec. bios = život; grafein = psáti - životopis, základ tvoří rekonstrukce života významné osobnosti, a to na základě materiálů archívních, memoárů, deníků, osobních znalostí nebo ústních pramenů, vzpomínek aj. Spojuje zachycení vnějšího životního průběhu a vnitřního vývoje osobnosti s pojednáním o jejich činech, úspěších a díle.“⁶

Za války - 23. prosince 1915 - se Fleming oženil. Když se po dovolené vrátil do Boulogne a po určité době promluvil o "své ženě", nebrali ho přátelé vážně. Nedovedli si představit Flema ženatého. Vyžadovali po něm fotografii paní Flemové; dal si jednu poslat, ale vědeckým duchům se tento důkaz zdál nedostačující a čekali až do konce války, než této překvapivé zvěsti uvěřili. Fleming se skutečně oženil se Sarah Marion McElroyovou, vrchní sestrou, která vedla soukromou kliniku v srdci Londýna. Tato klinika jí patřila; měla četné pacienty z řad aristokracie, kteří jí zůstávali už navždy věrní.

MAUROIS, André. *Život sira Alexandra Fleminga*. 2. vyd. Praha: Odeon, 1981, s. 75.

Přestože teď byl Fleming už zralý muž, Wright se vůči němu v novém ústavu dále choval jako viktoriánský otec: "Ten mladý Fleming dělá dobrou práci," řekl jednou blahosklonně nějakému návštěvníkovi. V roce 1928 byl Fleming jmenován profesorem bakteriologie na Londýnské univerzitě. V ústavě se však dále stanovily platy zcela podle Wrightovy libovůle. Hlavním finančním zdrojem ústavu byla výroba a prodej vakcín.

MAUROIS, André. *Život sira Alexandra Fleminga*. 2. vyd. Praha: Odeon, 1981, s. 114.

⁶ *Slovník literární teorie*. Praha: Československý spisovatel, 1977, s. 48.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

g)

„Reportáž - z franc. reportage, od reporter = přenášet - prozaický žánr rázu publicisticko-beletristického, **zobrazující skutečnost na základě konkrétních (dokumentárních) faktů, zčásti též pomocí uměleckých obrazů**; reportáž se pohybuje na pomezí stylu publicistického a uměleckého, takže v jednotlivých reportážích mohou být buď oba styly v rovnováze, nebo může převažovat jeden z nich.“⁷

Tak minutku od Eliščiny třídy, kudy jezdí do Stromovky auta, fiakry, tramvaje, ekvipáže a drožky, odbočuje z Klimentské ulice Novomlýnská. Není to dopravní ulice. Tvoří čtyři ostré rohy a vrací se nazpět ke Klimentské ulici. Tady už není vidět ani promenádu, ani luxusní vozy. Oživuje ji jen několik chodců. Zato večer se tu shromažďují hloučky lidí čekajících na okamžik, kdy se otevrou vrata domu číslo 11, na němž je napsáno velkými černými písmeny "Útulna".

Několik jich sedí na zídce zábradlí, které oplocuje úzký parčík kolem Klimentského kostela, jiní sedí na schodech u zadního chrámového vchodu. Někteří stojí před hospodou v Klimentské ulici a další jsou opřeni o domy v Novo-mlýnské. Jsou mezi nimi také ženy. Hlídkují tu dva strážníci.
(...)

Tak mě tedy pustili. "Nový!" zavolal na dalšího zřízence, který stál na druhé straně vchodu a vedl protokol. Přidružil jsem se k ostatním, kteří se tlačili na chodbě. Zaměstnanec Útulny se obrátil nyní k těm, kteří čekali venku. "Je tu ještě někdo, kdo tu nespal dvě noci?" Žádná odpověď. "Dobrou noc, velevážení." S tímto ironickým pozdravem zavřel jim před nosem vrata a na padesát lidí musí přespat v kanálech a na mokřím trávníku...

Jeden zaměstnanec Útulny se postaví na první stupeň to čitých schodů a nařizuje:

"Očistit boty, rozepnout košile a kalhoty, po dvou nastoupit!"

S hlukem se provedl rozkaz a z prvního patra se ozval druhý:

"První dva nahoru!"

Asi za minutu: "Další dva nahoru." A tak dále. Nahoře každého důkladně prohlédli, jestli nemá hmyz. Tu a tam je slyšet shora láteření a protesty a nato sešel vždycky jeden zase dolů: našli u něho, co hledali... Dveře se otevřely a pária byl propuštěn.

Nahoře v místnosti si všichni zuli boty a každý si vzal pár tvrdých kožených pantoflí, které stály na železných kamnech. Když jsem si natáhl bačkory, sedl jsem si při tom na postel. To byla chyba, neboť zřízence, který náhodou vešel do pokoje, se na mě obořil, jestli prý si myslím, že jsem ve špitále, a vynadal mi všiváků, ačkoli právě předtím měla prohlídka přece zcela negativní výsledek.

KISCH, Egon Ervín. *Pražská dobrodružství*. Praha: Svoboda, 1968, s. 146-149.

⁷ *Slovník literární teorie*. Praha: Československý spisovatel, 1977, s. 48.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

1. Literatura

FRANK, Anne. Deník. In: MIROSLAV, Drápal a Jacobsenová MICHAELA. *Frank, Anne: Deník* [online]. 2005 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Clanek/18005>

HARANT, Kryštof. *Cesta z Království Českého do Benátek, odtud do země Svaté, země Judské a dále do Egypta, a potom na horu Oreb, Sinai a Sv. Kateřiny v Pusté Arábii* [online]. 1854, 10. června 2009 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: <http://texty.citanka.cz/harant/toc.html>

HUS, Jan. List 77. Veškerému národu českému. In: *Dopisy mistra JAN HUSA* [online]. 2003 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: http://cb.cz/praha2/husovy_listy_e.htm

KAREL IV. *Vita Caroli*. In: <http://fenomen2012.blogspot.cz/> [online]. 2012 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z: <http://fenomen2012.blogspot.cz/2012/12/vita-caroli-zivot-karluv-ukazka.html>

KISCH, Egon Ervín. *Pražská dobrodružství*. Praha: Svoboda, 1968.

MAUROIS, André. *Život sira Alexandra Fleminga*. 2. vyd. Praha: Odeon, 1981.

SEIFERT, Jaroslav.

1993. ISBN 80-20203-69-9.

Slovník literární teorie. Praha: Československý spisovatel, 1977.

2.

Materiál je určen pro bezplatné užívání pro potřebu výuky a vzdělávání na všech typech škol a školských zařízení. Jakékoliv využití podléhá autorskému právu. Dílo smí být dále šířeno pod licencí CC BY-SA (www.creativecommons.cz).